

## บทที่ 2

### การตรวจเอกสารและแนวคิดทฤษฎี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารจากเอกสาร “ข่าว สอ.มก.” ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ดังนั้น ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้สนับสนุนการศึกษานี้จึงประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
4. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
5. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
6. เอกสาร “ข่าว สอ.มก.”
7. จิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง

### แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ ( perception ) เป็นกระบวนการทางจิตที่ค่อนข้างซับซ้อนและมีการแปลความหมายจากอาการสัมผัส โดยใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมช่วยแปลความหมาย และหากพิจารณาในแง่พฤติกรรมศาสตร์แล้ว การรับรู้จะเป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นเอง การรับรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ เพราะการรับรู้เป็นหนทางที่นำไปสู่การแปลความหมายให้เข้าใจ ซึ่งนักวิชาการต่างๆ ได้กล่าวว่า

จำเนียร ช่วง โชติ (2515) ได้กล่าวว่า การรับรู้ คือ การแปลหรือตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออก เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย หรือที่เรา รู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เพิ่มเติม ถ้าไม่มีความรู้เดิมหรือลึมนั้นไปแล้วก็จะไม่มี การรับรู้กับสิ่งเร้านั้นๆ จะมีเพียงการสัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น

ชาคริต บุญชัยศรี (2542) การรับรู้ คือ กระบวนการทางจิตที่มีลักษณะที่ค่อนข้างซับซ้อน เพราะการรับรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระตุ้น และจะมีตอบสนองต่อสิ่งเร้า ความหมายของการรับรู้ที่นักวิชาการได้ให้ไว้จึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

สุชา จันทร์เอม (2517) ได้กล่าวว่า การรับรู้ คือ การตีความหมายจากการสัมผัสในการรับรู้ เราไม่เพียงแต่มองเห็นได้ยิน หรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่เราต้องรับรู้ได้ว่า วัตถุหรือสิ่งที่เรารู้นั้น คืออะไร มีรูปร่างอย่างไร อยู่ทิศใด ไกลกว่าเรามากน้อยแค่ไหน เป็นต้น ทั้งหมด ที่เรายกได้นี้ เป็นการใส่ความหมายให้กับสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในการรับสัมผัส

จากความหมายของการรับรู้ ( Perception ) ทั้งหมดพอจะสรุปเป็นความหมายของการรับรู้ในงานวิจัยครั้งนี้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการประมวลผลและตีความข้อมูลต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรา หลังจากได้รับสิ่งเร้าโดยผ่านอวัยวะรับความรู้สึก แล้วเกิดการเลือกดำเนินการให้ความหมายต่อสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก ซึ่งตีความออกมาในรูปความคิด ความรู้ ความเข้าใจหรือการกระทำได้

### การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ข่าวสารนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ ในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน แรงผลักดันที่ทำให้บุคคลหนึ่ง ๆ ได้มีการเลือกรับสื่อที่นั้นเกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รับสารในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (จุฬาลักษณ์ สิงกลางพล, 2547 อ้างถึง กิติชัย ภูวไพศาล กิจ, 2540)

1. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์เดิมของตน
2. องค์ประกอบทางด้านสังคม สภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ตลอดจนสภาพทางสังคม

McCombs, Becker (1979 อ้างใน จุฬาลักษณ์ สิงกลางพล, 2547) ได้ให้ความเห็นว่าบุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เพื่อตอบสนองความต้องการ 4 ประการ คือ

1. เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากสื่อมวลชนเพื่อจะได้รู้ทันเหตุการณ์ ทันสมัย และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้
2. เพื่อต้องการช่วยตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับข่าวสารทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวได้
3. เพื่อการพูดคุยสนทนา (Discussion) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น ได้
4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อรับรู้ และมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและรอบ ๆ ตัว

### แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมไว้มากมายแตกต่างกัน ซึ่งสรุปได้ว่า

สุจิตรา ต้นดีสุวรรณ (2529) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า ภายในจิตใจและสิ่งเร้าภายนอกโดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยรู้ตัวหรือเป็นไปอย่างไม่รู้ สึกตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ก็ได้ และถึงแม้บุคคลอื่นจะสามารถสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตามแต่สามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้

## ประเภทของพฤติกรรม

พฤติกรรมสามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ (สุรางค์ จันทร์เอม, 2524)

1. พฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) หรือพฤติกรรมภายนอกเป็นการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยการกระทำ

2. พฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) หรือพฤติกรรมภายใน ซึ่งหมายถึงความระลึกู้ต่าง ๆ ที่อยู่ภายในตัวบุคคล แต่เป็นสิ่งที่สามารถจะประมาณได้จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความรู้สึก ความคิด อารมณ์ การรับรู้ การตัดสินใจ ทักษะ ทักษะ ความต้องการ เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้นอกจากในเครื่องมือวัด

## กระบวนการเกิดพฤติกรรม

พฤติกรรมจะมีขั้นตอนของกระบวนการเกิดพฤติกรรม 3 กระบวนการดังนี้ (วิมลสิทธิ์ หิรยางกูล, 2526)

1. กระบวนการรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัส กระบวนการจึงรวมความรู้สึก (Sensation) ด้วย

2. กระบวนการรู้ (Cognition) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วยกระบวนการรู้ จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาพร้อมกันในกระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้นี้เกิดการตอบสนองทาง ด้านอารมณ์เกิดกระบวนการทางด้านอารมณ์ (Affect) ทั้งกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้ และ กระบวนการทางอารมณ์ เป็นพฤติกรรมภายใน

3. กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial behavior) คือกระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำสังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก

## สิ่งที่กำหนดพฤติกรรม

สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมสรุปได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ (ซูดา จิตพิทักษ์, 2525)

1. ลักษณะนิสัยส่วนตัว ได้แก่ ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ข้อเท็จจริง ซึ่งไม่จำเป็นต้องถูกหรือผิดเสมอไป ความเชื่ออาจมาจากการเห็น การบอกเล่า การอ่าน รวมทั้งการคิดขึ้นมาเองค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือกทัศนคติหรือเจตคติ มีความหมายเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล คือ ทัศนคติเป็นแนวโน้มหรือขั้นเตรียมพร้อมของพฤติกรรม ถือว่าทัศนคติมีความสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมในสังคมบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

2. กระบวนการอื่น ๆ ทางสังคมสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มแข็งของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม แม้ว่าลักษณะนิสัยของบุคคลอันได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริง แต่พฤติกรรมจะไม่เกิดขึ้น ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดจากภายในบุคคล ได้แก่ การสะสมความรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับ หรืออาจได้รับจากภายนอกเช่น จากข่าวสาร คำบอกเล่าของบุคคล เป็นต้น

## การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

Schwartz (1997) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตัวในรูปแบบ 3 ประการ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และมีผลต่อการปฏิบัติ
2. ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กัน และทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา
3. ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม

## พฤติกรรมกรเปิดรับสาร

ชวรัตน์ เชิดชัย (2527) กล่าวว่า พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารว่ามีสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ คือ

1. ความเหงา เป็นเหตุผลทางจิตวิทยาที่ว่า ปกติมนุษย์ไม่ชอบอยู่ตามลำพัง ดังนั้น จึงพยายามที่จะรวบรวมกลุ่มเพื่อสังสรรค์กับผู้อื่น แต่เมื่อสามารถทำได้ก็ใช้วิธีอื่นๆ คือ การหันมาหาสื่อต่างๆ แทน
2. ความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการนำเสนอข่าวสารต่างๆ เพื่อเสนอความอยากรู้อยากเห็นนี้ โดยเริ่มตั้งแต่สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปจนถึงไกลตัว
3. ประโยชน์ใช้สอย โดยอาศัยหลักการพื้นฐานว่า มนุษย์เป็นผู้เห็นแก่ตัว การรับข่าวสารจึงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ทั้งในด้านความสะดวกสบาย ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความสุขกายสบายใจ
4. ลักษณะเฉพาะของสื่อ สื่อแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งไม่เหมือนกัน สื่อแต่ละประเภทจึงตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับสารไปคนละอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้รับสัมผัสกับสังคมภายนอกได้อย่างกว้างขวาง และละเอียดมากกว่าสื่ออื่น ในขณะที่โทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถขดเชยความรู้สึกหรือสิ่งที่ตนเองไม่มี เป็นต้น

จากสาเหตุดังกล่าวข้อมแสดงให้เห็นว่า โดยธรรมชาตินั้นบุคคลมีแนวโน้มที่จะเปิดรับสารอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่จะเปิดรับจากสื่อใด

## แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

การสื่อสาร ( Communication ) เป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข่าวสารทัศนคติความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งหรือจากกลุ่มบุคคลหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มบุคคลหนึ่ง (ทวิศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544)

## ความหมายของการสื่อสาร

คำว่า “ การสื่อสาร ” ( Communication ) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ต่างกัันดังนี้ (ทวิศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544)

Aristotle ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษาวิชาวาทศิลป์หรือการสื่อสารว่า คือ การแสวงหา “ วิธีการชักจูงที่พึงมีอยู่ทุกรูปแบบ ”

George กล่าวว่า “ การสื่อสาร ” หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

Carl และคณะ กล่าวว่า “ การสื่อสาร ” คือ กระบวนการที่บุคคลหนึ่ง ( ผู้ส่ง ) ส่งสิ่งเร้า ( ภาษาพูด, ภาษาเขียน ) เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลอื่นๆ ( ผู้รับสาร )

Rogers และ Shoemaker “ การสื่อสาร คือ กระบวนการซึ่งสารถูกส่งจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ”

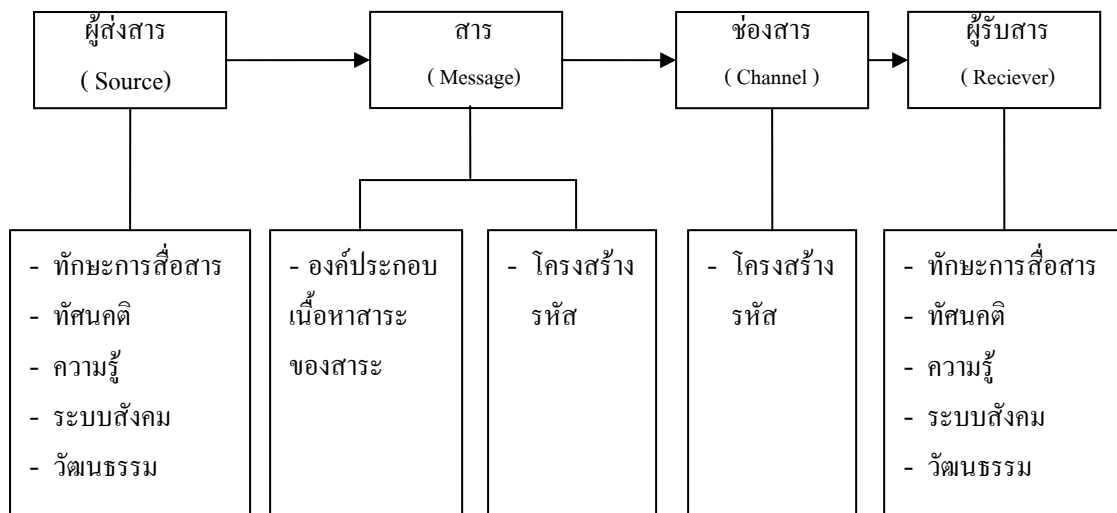
ทวิศักดิ์ สิงห์ศรี (2544) กล่าวว่า “ การสื่อสาร คือ กระบวนการที่สารถูกผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยผ่านสื่อประเภทใดประเภทหนึ่งและมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ”

โดยสรุป การสื่อสาร คือ กระบวนการที่ผู้ส่งสารส่งสารไปสู่ผู้รับสาร โดยผ่านสื่อประเภทใดก็ได้

## แบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล ( Berlo's Model )

Berlo (1960 อ้างใน ทวิศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งข่าวสารผ่านบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังคนอื่นคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยใช้สัญลักษณ์และอธิบายว่า การสื่อสารประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการคือ แหล่งสาร ( Communication source ) ผู้เข้ารหัส ( Encoder ) สาร ( Message ) ช่องทาง ( Channel ) ผู้ถอดรหัส ( Decoder ) และผู้รับสาร ( Communication receiver )

แต่การนำเสนอแบบจำลองของ Berlo ได้รวมเอาแหล่งสารและผู้เข้ารหัสไว้ด้วยกันในฐานะ “ ผู้ส่งสาร ” และรวมผู้ถอดรหัสกับผู้รับสารไว้ด้วยกันในฐานะ “ ผู้รับสาร ” แบบจำลองของ Berlo เป็นที่รู้จัก คือ “ แบบจำลอง SMCR ” ซึ่งแสดงได้ดังนี้



ภาพที่ 1 แบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล  
ที่มา: Berlo (1960 อ้างใน ธนวดี บุญลือ, 2528)

ตามแนวคิดของ Berlo ผู้ส่งสารคือ บุคคลซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นการสื่อสารทำหน้าที่ในการเข้าถึงรหัสสาร สื่อสารโดยผ่านช่องทางได้แก่ ตา หู สัมผัส กลิ่น รส ไปยังผู้รับสารซึ่งรับสารโดยการถอดรหัส ทั้งนี้ผลจากการสื่อสารจะดีเพียงไรขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ 5 ประการ ดังนี้

1. ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการพูด ฟัง เขียน อ่าน การคิด การใช้เหตุผล การแสดงท่าทาง สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพในการสื่อสาร เช่น ความสามารถในการอธิบายความคิดของตนให้ผู้อื่นทราบ ความสามารถในการแสดงสีหน้า ท่าทาง ฯลฯ

2. ทักษะคติ หมายถึง การที่บุคคลประเมินสิ่งต่างๆ โดยความโน้มเอียงของตนเองเพื่อที่จะเข้าถึงหรือหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ ทักษะคติในการสื่อสารเกิดขึ้นได้หลายองค์ประกอบ เช่น ทักษะคติต่อตนเอง ต่อเนื้อหาสาระ ต่อผู้รับสารหรือผู้ส่งสาร หรือต่อสถานการณ์แวดล้อม

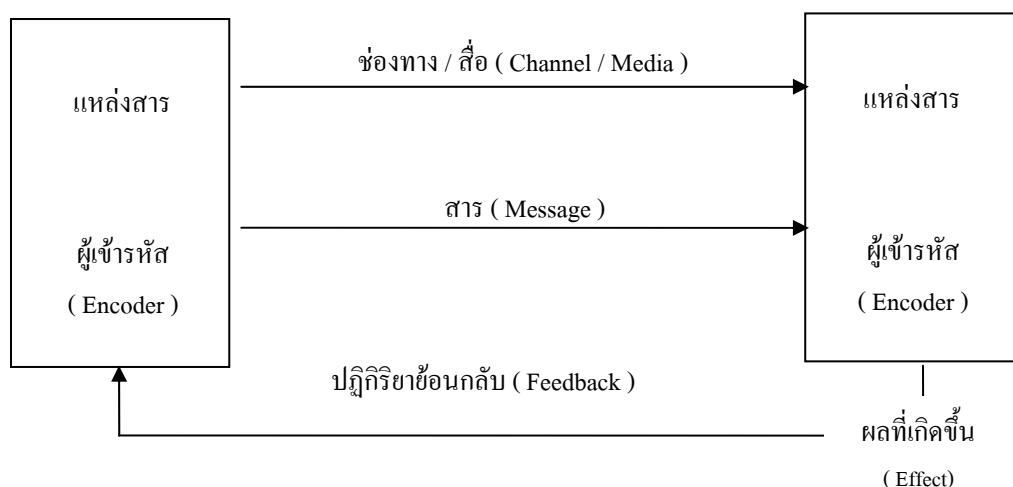
3. ความรู้ หมายถึง ระดับความรู้ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร รวมถึงความรู้ในเรื่องที่จะสื่อสาร จะต้องอยู่ในระดับที่เหมาะสมจึงจะทำการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ระบบสังคม สังคมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของบุคคล เพราะบุคคลขึ้นอยู่กับกลุ่มสังคม ทั้งที่เป็นกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิ ผู้ทำการสื่อสารที่มีระบบสังคมคล้ายคลึงกันย่อมจะสื่อสารกันได้ดีกว่าผู้ที่มาสังคมที่แตกต่างกันมาก

5. ระบบวัฒนธรรม หมายถึง ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ ค่านิยม ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ในแต่ละสังคมกำหนดขึ้นมาและยึดถือปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการสื่อสาร การสื่อสารระหว่างบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมกันอาจประสบความล้มเหลวได้ เพราะอาจเกิดความเข้าใจผิด ในการสื่อสารได้ เช่น การแลกเปลี่ยนของชาวอะบาริจินเป็นการต้อนรับ

#### แบบจำลองของโรเจอร์ (Rogers's Model)

ต่อมาในปี 1969 (Rogers, 1969 อ้างใน บุญเลิศ สุภคิลก, 2523) ศาสตราจารย์ทางสังคมวิทยาและการสื่อสารได้ขยายแบบจำลองของ Berlo กลุ่มถึงองค์ประกอบอื่นๆ Rogers เน้นความสำคัญที่ผล กระทบของการสื่อสาร แบบจำลองของ Rogers อาจเรียกโดยย่อว่า แบบจำลอง S-M-C-R-E ซึ่งต่อมาในปี 1973 Rogers ได้ขยายองค์ประกอบครอบคลุมถึงปฏิกริยาตอบสนองหรือผลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งสามารถแสดงความเป็นแผนภาพได้ดังนี้



ภาพที่ 2 แบบจำลองการสื่อสาร ของ Rogers

ที่มา: Rogers (1969 อ้างใน ทวีศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544)

## องค์ประกอบของการสื่อสาร

จากแบบจำลองของ Berlo และ Rogers จะเห็นว่าในกระบวนการสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร ( Source ) หมายถึง แหล่งกำเนิดของสารหรือผู้ที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับแนวความคิดหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร ผู้ส่งสารอาจเป็นบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคน หรืออาจเป็นหน่วยงานองค์กรต่างๆ
2. สาร ( Message ) หมายถึง ผลผลิตของผู้ส่งสารที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตนที่ปรากฏออกมาในรูปรหัส เช่น เมื่อเราพูด สารก็คือสิ่งที่เราพูด
3. สื่อ ( Channel ) หมายถึง สิ่งที่น่าหรือถ่ายทอดสารของผู้ส่งสาร เช่น เมื่อเราพูด สื่อก็คือคลื่นเสียงในอากาศ
4. ผู้รับสาร ( Receiver ) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่รับสารของผู้ส่งสาร ผู้รับสารอาจเป็นใครๆ เดี่ยวหรือหลายคน เช่น กลุ่มผู้นำ
5. ผล ( Effect ) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือข้อแตกต่างซึ่งเกิดขึ้นกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อันเนื่องมาจากข่าวสารที่ได้รับ ผลของการสื่อสารที่ปรากฏมารูปของการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม
6. ปฏิกริยาสนองตอบ ( Feedback ) หมายถึง วิธีการหรือปฏิกริยาที่ผู้รับสารแสดงออกมาให้ผู้ส่งสารได้รับทราบ ทั้งนี้สืบเนื่องจากผลของการสื่อสารนับว่าเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ผู้ส่งสารสามารถหยั่งรู้ข่าวสารที่ส่งออกไปนั้น ได้รับผลกลับมาตรงตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหรือไม่

องค์ประกอบทั้ง 6 ข้อนี้ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดมีผลกระทบซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีผลต่อการสื่อสารการสื่อสารจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อองค์ประกอบการสื่อสารมีประสิทธิภาพด้วย

## แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

การเปิดรับข่าวสารนี้มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ กระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร ( Selectivity Process ) ซึ่งประกอบด้วย (Klapper, 1960 อ้างใน ทวีศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544)

1. การเลือกรับหรือการเลือกใช้ เป็นการเลือกขั้นแรกในการเลือกช่องทางสื่อสารของมนุษย์ ทักษะและความชำนาญในการรับรู้และเข้าใจข่าวสารของคนนั้นมีความแตกต่างกัน บางคนถนัดที่จะเขียนมากกว่าพูด หรือบางคนถนัดที่จะฟังมากกว่าอ่าน

2. การเลือกให้ความสนใจ ( Selective Attention ) เนื่องจากสมองของมนุษย์สามารถรับข้อมูลได้จำกัด คือ รับข้อมูลได้เพียง 500 ส่วนใน 1 วินาทีเท่านั้น ในเวลาหนึ่งๆ สมองคนเราถูกกระตุ้นจากข่าวสารต่างๆ มากมาย ทั้งความคิดของตนเองและสิ่งกระตุ้นจากภายนอก เช่น เสียงพูดคุยหรือเสียงต่างๆ สมองเราจะต้องคิดเลือกรับข่าวสารที่มากกระตุ้นอยู่ตลอดเวลาว่า ข่าวสารนั้นเป็นข่าวสารที่ควรรับและข่าวสารใดที่ไม่ควรรับ ดังนั้นข่าวสารที่ถูกคัดเลือกมักเป็นข่าวสารที่ตรงตามความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร

3. การเลือกรับรู้และการเลือกตีความหมาย ( Selective Perception and Interpretation ) หลังจากเลือกเปิดรับสื่อตามความเหมาะสมและความต้องการของตนเองแล้วในขั้นตอนต่อไปก็คือ การเลือกรับรู้และเลือกตีความหมายข่าวสารที่ได้รับ เป็นที่ยอมรับแล้วว่า คนเราจะไม่รับข่าวสารทั้งหมด ถึงแม้ว่าข่าวสารนั้นจะเป็นข่าวสารที่ถูกคัดเลือกมาแล้วก็ตาม ในข่าวสารหนึ่งๆ คนเรามักจะเลือกรับและเลือกตีความหมายในข้อความที่สอดคล้องตามประสบการณ์ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด การรับรู้ประโยชน์ หรือค่านิยมของตนเองเท่านั้น ข้อความหรือข่าวสารในช่วงใด ที่ไม่สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก การรับรู้ประโยชน์ หรือค่านิยมที่ตนเองมีอยู่ก็จะถูกตัดทิ้งไปในขั้นของการเลือกรับรู้และเลือกตีความหมายนี้ ค่อนข้างจะสำคัญมาก เนื่องจากแต่ละคน ความรู้สึก ประสบการณ์และค่านิยมแตกต่างกัน ดังนั้นจึงรับรู้เลือกตีความหมายเฉพาะ ในส่วนที่สอดคล้องกับประสบการณ์ ความรู้สึก และค่านิยมของตนเอง ซึ่งอาจทำให้การสื่อความหมายไม่ตรงกันทำให้เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารได้ ( Communication Breakdown )

4. การเลือกจดจำ ( Selective Retention ) นอกเหนือจากการเลือกรับรู้และการเลือกตีความหมายแล้ว คนเรายังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของสารไว้เป็นประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ใน

โอกาสต่อไปอีกด้วย ซึ่งข่าวสารที่มนุษย์เลือกจดจำไว้นั้น มักเป็นข่าวสารที่จะช่วยเสริมย้ำสนับสนุนความรู้สึกนึกคิดการรับรู้ประโยชน์ และค่านิยมของแต่ละคนที่มีอยู่แล้วให้เข้มแข็งหรือชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้ในการสนับสนุนเมื่อเกิดความรู้สึกที่ขัดแย้งและสิ่งที่ไม่ทำให้ไม่สบายใจขึ้น

### แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

#### ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

ทวิศักดิ์ สิงห์ศรี (2544) กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ทุกประเภทซึ่งเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้และความคิดไปสู่มวลชนได้อย่างกว้างขวาง

สุจิตรา ตันดีสุวรรณ (2531) กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ทุกประเภทนับตั้งแต่ที่เป็นตำรา วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ไปจนถึงแผ่นปลิวต่างๆ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ใช้ในการสื่อความหมายที่สำคัญยิ่งประเภทหนึ่ง มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากใน การให้ความรู้แก่มวลชนได้อย่างกว้างขวาง สามารถกระจายสารได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นจำนวนมาก และเข้าถึงสถานที่และเวลาที่ต้องการ สิ่งพิมพ์เป็นสิ่งที่ให้ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ใหม่ๆ ตลอดจนให้ความบันเทิงแก่ประชาชน

จากความหมายข้างต้น จะสรุปความหมายของ สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สิ่งตีพิมพ์ทุกประเภทที่ใช้เป็นสื่อในการสื่อความหมาย และเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนได้อีกทางด้วย

#### คุณสมบัติของสื่อสิ่งพิมพ์

นันทริกา คุ่มไพโรจน์ (2535) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของสื่อสิ่งพิมพ์มี 7 ประการ คือ

1. ผู้อ่านจะอ่านเมื่อไร ตอนไหนก็ได้ตามต้องการและความพอใจ

2. มักจะอ่านซ้ำหรือทบทวนความจำหรือความต้องการความเพลิดเพลิน เมื่อต้องการอ่านอีกเมื่อไรก็ได้

3. มีเนื้อที่มากจึงมีโอกาที่จะถ่ายทอดความรู้ ความนึกคิดหรือเสนอเรื่องราวได้มากมาย และละเอียดลออตามความต้องการ

4. มีลักษณะคงทนถาวร เก็บไว้เป็นหลักฐานได้ สะดวกแก่การใช้ไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย

5. ราคาถูก จะอ่านกี่ครั้งก็ได้ สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ศิลปะจากบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปสู่บุคคลอื่น หรือพร้อมกัน เป็นกลุ่มใหญ่ๆ เรียกว่า มวลชน

6. สร้างความเชื่อถือได้ง่าย ผู้อ่านมักจะเกิดความเชื่อถือในเนื้อหาเรื่องราวที่ได้พิมพ์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรลักษณะของข่าว บทความ สารคดี ข้อคิดเห็นต่างๆ

7. มีโอกาสใช้ศิลปะการจัดหน้าและการพิมพ์ให้เกิดความสวยงาม น่าอ่าน ด้วยเทคนิคใหม่ๆ ช่วยในการเผยแพร่ความคิดเห็นได้ผลและชวนให้คนอ่านง่าย

นอกจากนี้ คุณสมบัติที่ดีของสื่อสิ่งพิมพ์ มีดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ควรมีความชัดเจนในการเสนอข้อมูล เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านได้ง่าย และดึงดูดความสนใจ ความชัดเจนนี้หมายถึง การออกแบบตัวอักษร การเสนอภาพประกอบ การเว้นช่องไฟระยะห่างของบรรทัด

2. ใช้สีสัน เพื่อดึงดูดความสนใจ และสร้างความรู้สึกลึกเหมือนจริงยิ่งขึ้น ทำให้อ่านมีความรู้สึกลึก อยากอ่านมากขึ้น

3. การใช้ข้อความที่ดึงดูดความสนใจ ควรจะเป็นข้อความที่กะทัดรัด เพื่อให้ผู้อ่านสามารถอ่านข้อความและทำให้ความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

4. มีความง่ายในการทำความเข้าใจของผู้อ่าน

## ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 อ้างใน ทวีศักดิ์ สิงห์ศรี, 2544) ได้แบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ ( Newspapers )
2. นิตยสารและวารสาร ( Magazines and Journals )
3. หนังสือเล่ม ( Books )
4. สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจต่างๆ เช่น ใบปลิว ( Leaflets ) แผ่นพับ เอกสารเล่มเล็กหรือจุลสาร ( Booklets และ Pamphlets ) จดหมายข่าว ( News letters )

## แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนแสดงความเชื่อความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบ งาน รวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วยเพราะจะทำให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความพอใจของคนในองค์กร (Feldman, 1971)

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นต่างๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด โดยการร่างแบบสอบถาม ( questionnaire ) ไปสัมภาษณ์ชักถามกลุ่มประชากรตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หรือรวบรวมไว้เป็นข้อมูลซึ่งเบสท์ (Best, 1997) ได้เสนอแนะว่า “ วิธีง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นนั้น ก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบแต่ละข้อความเพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใดและจะสามารถทำตามข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้หรือไม่ ในการวางแผนนโยบายต่างๆ ความคิดเห็นที่วัดออกมาจะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือสัมเลิกไป”

จากความข้างต้น อาจสรุปความสำคัญของความคิดเห็นได้ว่า การแสดงความคิดเห็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ช่วยให้ผู้แสดงความคิดเห็นและผู้รับความคิดเห็นสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละฝ่ายได้

### ความหมายของความคิดเห็น

ในเรื่องความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการและผู้วิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ต่างกัันดังต่อไปนี้

สุชา จันทร์เอม (2524) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลแต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเท่าทัศนคติ คนเราจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) กล่าวว่า ความคิดเห็น (opinion) เป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็นไม่เหมือนทัศนคติตรงที่ไม่จำเป็นจะต้องแสดงความรู้สึก อารมณ์ หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่จะสนองตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าไม่มีคนเห็นด้วยก็อาจเปลี่ยนเป็นคำพูดดังกล่าวได้ ดังนั้น บุคคลที่มีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

ธนวดี บุญถือ (2528) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งเร้าในสังคม รวมทั้งเป็นความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้าหรือเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ (2539) กล่าวว่า ทัศนคติหรือความคิดเห็นเป็นความรู้สึกเชื่อศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ แต่ทัศนคดียังไม่เป็นพฤติกรรม แต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้น ทัศนคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ

แพรวภัทรา เขียวชะอุ่ม (2546) ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิดเห็นของแต่ละบุคคล เป็นความรู้สึกที่เฉพาะบุคคลที่สนองต่อการตอบคำถาม โดยไม่มีถูกหรือผิด

อาณัติ สุขพีช (2547) ความคิดเห็น คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกรู้สึกต่างๆ ในการพิจารณา ประเมินค่าที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆของบุคคลและสิ่งของ ซึ่งความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกของบุคคล การที่ได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธในความคิดเห็นที่แสดงออกไปนั้นเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้เสมอ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุป ความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึก ความเชื่อเฉพาะบุคคลที่แสดงออกมาโดยการพูด หรือการเขียนหรืออาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น โดยความคิดเห็นนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากมีหลักฐาน และข้อเท็จจริงปรากฏ

### ความสำคัญของความคิดเห็น

Best (1997) กล่าวว่า ในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่างๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การสอบถาม ชักถาม บันทึกลง และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่ง Best ได้เสนอแนะว่า “ วิธีง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นนั้น ก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบแต่ละข้อความเพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใดและจะสามารถทำตามข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้หรือไม่ ในการวางนโยบายต่างๆ ความคิดเห็นที่วัดออกมาจะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป ”

ชาติชาย กัณฑ์หา (2529) กล่าวว่า ความคิดเห็นโดยทั่วไป ต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูงต่ำมากน้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยผู้ที่จะตอบคำถามหรือเลือกแบบสอบถาม

สรุปความสำคัญของความคิดเห็นได้ว่า ความคิดเห็นนั้นเป็นประโยชน์ในการกำหนดแบบแผนวางนโยบายต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายหรือล้มเลิกนโยบาย เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ซึ่งได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นและรวบรวมไว้เป็นข้อมูล

## ประเภทความคิดเห็น

ความคิดเห็นมี 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้

1.1 ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา

1.2 ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ การมีความคิดต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจที่ดี ชอบ ยอมรับ ความรู้ความเข้าใจในทางไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

สรุปประเภทของความคิดเห็นตามที่กล่าวข้างต้นออกเป็น 2 ประเภท คือ ความคิดเห็นที่สามารถบอกทิศทางได้ว่าสิ่งไหนรักมากที่สุด สิ่งไหนเกลียดมากที่สุด กับความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ

## วิธีวัดความคิดเห็น

โสภณ จันทรน้อย (2529) ได้กล่าวว่าทัศนคติคือ ความคิดเห็นของบุคคลสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการประเมินค่าทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ซึ่ง รวีวรรณ สุขศรี (2533) ได้กล่าวว่าการวัดทัศนคติว่ามีหลายวิธีด้วยกันคือ

1. การสังเกต ( Observation ) เป็นการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล รวมถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้สังเกต ทำให้ได้ข้อมูลแบบปฐมภูมิ

2. การสัมภาษณ์ ( Interview ) การสนทนาหรือการพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงในด้านไหวพริบ ท่าทาง ท่วงที อุปนิสัย และวาจาของผู้ถูกสัมภาษณ์

3. แบบสอบถาม ( Questionnaire ) ชุดของคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้รวบรวมข้อเท็จจริงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับความคิดเห็น ความสนใจ ความรู้สึกต่างๆ

การรายงานตนเอง ( Self-report ) เป็นการให้เจ้าตัวรายงานความรู้สึกที่มีต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นออกมาว่าชอบ ไม่ชอบอย่างไร ด้วยการพูดหรือเขียนบรรยายความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

### เอกสาร “ข่าว สอ.มก.”

เอกสาร “ข่าว สอ.มก.” เป็นเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ทางสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เป็นผู้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ให้กับสมาชิกได้รับทราบ ซึ่งสมาชิกแม้จะอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัดสามารถที่จะรับรู้ความเคลื่อนไหวและข่าวสารต่างๆ จากสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เช่นกัน

เอกสาร “ข่าวสอ.มก. ” ประกอบด้วยคอลัมน์ต่างๆ ดังนี้

1. ภาพข่าวกิจกรรม สอ.มก. เป็นคอลัมน์ที่แสดงภาพประกอบคำบรรยายในกิจกรรมนั้นๆ ว่า ทางสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ได้ดำเนินกิจกรรมในช่วงเดือนนั้นๆ ว่ามีอะไรบ้าง เช่น เดินทางไปดูงานที่ไหน จัดงานสัมมนาที่ไหน เพื่อให้สมาชิกได้รับทราบความเคลื่อนไหวของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

2. บอกกล่าว เป็นคอลัมน์ที่ประธานกรรมการ คณะกรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด เขียนกล่าว ทักทายกับเพื่อนสมาชิกว่า เดือนนั้นมีกิจกรรมที่น่าชื่นชม และขอบคุณสมาชิกที่ส่งบทความหรือคำแนะนำและติชมให้แก่ ทางฝ่าย คณะ กรรมการการศึกษาและประชาสัมพันธ์นำไปปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

3. บรรณานุกรม เป็นคอลัมน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาผสมกับการยกเหตุการณ์ปัจจุบันเข้ามาสอดแทรกในเนื้อหา ให้มีความน่าสนใจ และมีความรู้เกี่ยวกับหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่เราสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้
4. ภาษาศกหลอน เป็นคอลัมน์ที่เขียนโดยใช้วิธีการกลอนแปดมาใช้ในการนำเสนอข่าวสาร และข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ให้สมาชิกได้รับทราบ
5. บทความต่างๆ จากสมาชิก เป็นคอลัมน์ที่มีเนื้อที่ประมาณ 4 – 5 หน้า ให้สมาชิกส่งบทความที่น่าสนใจและมีความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้อ่านและสมาชิกได้รับความรู้
6. ผลการดำเนินงาน เป็นคอลัมน์ที่แสดงรายละเอียดผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ในเดือนนั้น ว่าสหกรณ์สามารถมีผลกำไร และอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง
7. รายงานผู้ตรวจสอบกิจการประจำเดือน เป็นคอลัมน์ที่แสดงผลรายงานการตรวจสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบกิจการประจำเดือน
8. สวัสดิ์เจ้าคะ เป็นคอลัมน์ที่ใช้ลักษณะถ้อยคำที่ดูทันสมัยรายงานเหตุการณ์ต่างๆ เช่น การแสดงความยินดี ประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ซึ่งผู้รายงานใช้นามปากกาว่า “แจ้วแห้ว ”

### จิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง

#### ความสนใจ ( Attention )

ความสนใจเป็นขั้นตอนแรกที่ได้รับยอมรับสารของผู้ส่ง ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ปรับร่างกายและอวัยวะรับรู้ การมีสติ และจิตสำนึกที่ปลอดโปร่งและเด่นชัด และความพร้อมที่จะเกิดปฏิกิริยาตอบหรือแสดงพฤติกรรมตอบได้

ความสนใจเป็นกระบวนการทางจิตที่ซับซ้อนมาก อาจถือได้ว่าเป็นกระบวนการปรับตัวของประสาทรับรู้ ความสนใจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความสนใจหลัก ( Focal attention ) คือ ความสนใจที่เราให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยตรง
2. ความสนใจรอบนอก ( Perpheral or marginal attention ) คือ ความสนใจที่เราให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งน้อยกว่าความสนใจหลัก

โดยทั่วไป การให้ความสนใจ ( attention ) และความสนใจ ( interest ) มักจะเป็นของควบคู่กัน ทั้งๆ ที่คำสองคำนี้ไม่ได้มีความหมายตรงกัน การที่เราให้ความสนใจ ( attend ) สิ่งใดสิ่งหนึ่งก็เพราะว่าสิ่งนั้นน่าสนใจ ( interesting ) และอะไรก็ตามที่น่าสนใจ เราก็มักจะให้ความสนใจ ฉะนั้นยิ่งข้อมูลมีความน่าสนใจมากเพียงไร โอกาสที่ผู้รับสารจะให้ความสนใจในข้อมูลนั้นมีมากขึ้น

โดยทั่วไปคนเรามักให้ความสนใจหรือถูกกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ลักษณะของตัวกระตุ้น ไม่ว่าจะเป็นวัตถุหรือสิ่งที่เป็นกายภาพ หรือตัวผู้สื่อสารเอง เช่น ขนาด รูปปร่าง สี การเคลื่อนไหว ความกระตือรือร้น

2. สารของตัวกระตุ้น

เรื่องและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ เช่น หลากหลาย แปลกใหม่

ภาษาที่ใช้ กระชับ มีพลัง มีชีวิตชีวา เร้าอารมณ์

3. วิธีการนำเสนอสารของตัวกระตุ้น เช่น การใช้ช่องทางการสื่อสารหลายช่องทาง การแสดงกิริยาท่าทาง และการใช้วัจนภาษาต่างๆ เป็นต้น

## การเรียนรู้

การเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่ง จำเนียร ช่วงโชติ (2515) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง “ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลจากการได้รับประสบการณ์ ความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมนี้ทำให้เผชิญกับสถานการณ์ชนิดเดียวกันในลักษณะที่แตกต่างกันไปจากเดิม”

กมลรัตน์ หล้าดวงศ์ (2523) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง “ กระบวนการที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์หรือได้รับการฝึกฝน มิใช่เป็นผลมาจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ ”

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ ( Learning ) หมายถึง การที่บุคคลที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิมในลักษณะที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์ และจากการฝึกฝน

## ความรู้ ความเข้าใจ และการนำประโยชน์ไปใช้

Bloom (1971) กล่าวว่า “ ความรู้ ” เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกได้วิธีการกระบวนการ หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นความจำ

ในการวัดความรู้ใช้เครื่องมือแตกต่างกันตามความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

### 1. พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ ( Knowledge )

ความรู้ความจำ หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นหลักเบื้องต้นของพฤติกรรมด้านอื่นๆ ซึ่งนอกจากความจำแล้ว ยังมีการระลึกได้ ( Recall ) อีกด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องใช้ความเข้าใจไปตีความหมายเรื่องนั้นๆ

### 2. พฤติกรรมด้านความเข้าใจ ( Comprehension )

ความเข้าใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ ได้ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

### 3. พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ ( Application )

การนำไปใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถนำเอาสิ่งที่ได้ประสบมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือนำไปแก้ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น

### 4. พฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ ( Analysis )

การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย หรือเป็นการหาความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการหรือทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุของเรื่องราวต่างๆ ได้

### 5. พฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ ( Synthesis )

การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำเอาเรื่องราวหรือส่วนประกอบย่อยๆ มาผูกสัมพันธ์กันเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยมีกรดคัดแปลง ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

### 6. พฤติกรรมด้านการประเมินค่า ( Evaluation )

การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยหรือตีราคาอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นการตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีอย่างไร โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

ส่วน McCombs, Becker (1979) มีความเห็นว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองตอบความต้องการดังต่อไปนี้

1. ต้องการรู้เหตุการณ์ ( Surveillance ) โดยการสังเกตการณ์และติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ทันต่อเหตุการณ์ และรู้ว่าอะไรมีความสำคัญพอที่จะเรียนรู้
2. ต้องการช่วยการตัดสินใจ ( Decision ) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตน ซึ่งการรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลสามารถกำหนดความคิดเห็นของตนต่อสภาวะหรือเหตุการณ์รอบๆตัว
3. ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุยหรือสนทนา ( Discussion ) โดยการรับสื่อมวลชนจะทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการพูดคุยกับผู้อื่น

4. ต้องการมีส่วนร่วม ( Participating ) อันได้แก่การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความ เป็นไปที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว

5. ต้องการเสริมความคิดเห็นหรือสนับสนุนการตัดสินใจที่ตนเองได้กระทำไปแล้ว ( Reinforcement )

6. ต้องการความบันเทิง ( Relaxing and Entertaining ) เพื่อสร้างความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

จากทฤษฎีและแนวความคิดทั้งหมดที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ สามารถที่จะสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยได้ ดังนี้

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะผู้ส่งสาร ( Source ) ที่ต้องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ( Message ) ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ( Channel ) คือ เอกสาร “ ข่าว สอ. มก. ” ไปยังผู้รับสารที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ( Receiver ) โดยคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจ ( Feedback ) ซึ่งข้อมูลที่ทำการเผยแพร่ในเอกสาร “ ข่าว สอ.มก. ” จะถูกนำเสนอในลักษณะรูปแบบที่น่าสนใจ และสามารถที่จะสนองความต้องการของสมาชิก

การเปิดรับสื่อเอกสาร “ ข่าว สอ.มก. ” ของสมาชิก มีความแตกต่างทางด้าน การเลือกรับหรือเลือกสนใจ ซึ่งตัวแปรที่มีต่อผลการเปิดรับสื่อ นั้น จะมี 2 ตัวแปรที่สำคัญ คือ กระบวนการเลือกสรร และแสวงหาข่าวสาร เพราะแต่ละคนมีการเลือกรับหรือเลือกสนใจไม่เหมือนกัน ตามความสนใจของแต่ละคน สามารถเลือกรับและตีความข่าวสารที่ได้รับแตกต่างกันไปตามประสบการณ์

เมื่อสมาชิกแต่ละคนมีกระบวนการเลือกสรรและแสวงหาข่าวสารต่างกันทำให้กระบวนการรับรู้แตกต่างกันไปด้วย การรับรู้จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การที่รับรู้ได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งเร้า จะหมายถึง ลักษณะรูปแบบของเอกสาร “ ข่าว สอ.มก. ” ถ้าสิ่งเร้ามีความน่าสนใจ และสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และให้ความสนใจกับเอกสาร “ ข่าว สอ.มก. ” มากยิ่งขึ้น

เอกสาร “ข่าว สอ.มก.” ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด จากผลงานวิจัยครั้งนี้จะ ได้มีส่วนช่วยเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบของเอกสาร “ข่าว สอ.มก.” รวมทั้งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้วางแผนประชาสัมพันธ์ได้อย่างถูกต้อง

### ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุจิตรา ดันดีสุวรรณ (2529) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย ที่ให้บริการข่าวสารเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบทของประเทศไทย เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของเจ้าหน้าที่ การใช้สื่อ แหล่งที่มาของสื่อ จุดมุ่งหมายและปัญหาของการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ และวิธีการการใช้และความรู้ที่ต้องการในการปรับปรุงการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ กลุ่มตัว อย่างคือ เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรและชนบททั้งหมด 364 คน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ทั้งสองระดับส่วนใหญ่เป็นชาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารอายุเฉลี่ย 39 ปี ระยะเวลาในการทำงานเฉลี่ย 15 ปี ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานมีอายุเฉลี่ย 30 ปี ระยะเวลาในการทำงานเฉลี่ย 7 ปี เจ้าหน้าที่ทั้งสองระดับส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและ ปวช. ไม่มีปัญหาในเรื่องภาษาในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความต้องการเพิ่มบุคลากรมาช่วยในการปฏิบัติงาน สื่อที่นำมาใช้เพื่อประชาสัมพันธ์มากที่สุดตามความคิดของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร คือ โปสเตอร์ ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานเลือกใช้ ป้ายนิเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์มากที่สุด สื่อที่นำมาใช้เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการมากที่สุดตามความคิดของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร คือ เอกสารคำแนะนำ และแปลงสาธิต ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน เลือกใช้ตัวอย่างของจริงเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการมากที่สุด สื่อที่นำมาใช้

นารากร ดิทยาน (2538) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อศึกษาการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตรและปัจจัยที่มีผลต่อการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการรับชมรายการกับการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตร รวมทั้งปัญหาในการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตร โดยศึกษากับกลุ่มสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 117 คน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 45.7 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายได้

เฉลี่ยปี 81,876.90 บาท ขนาดพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 10.4 ไร่ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์เป็นของตนเอง ส่วนใหญ่รับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้ เนื้อหารายการที่สนใจคือ เรื่องเกี่ยวกับการถนอมอาหาร การทำสวนผัก และราคาผลผลิตทางการเกษตร รายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตรที่รับชมมากเป็นอันดับ 1 คือ รายการข่าวเกษตรกรเวลา 19.15 น. ช่อง 7 แต่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจำนวนร้อยละ 44.4 มีปัญหาในเรื่องการไม่เข้าใจเนื้อหารายการ และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับชมไปปฏิบัติได้ เพราะเนื้อหารายการไม่ละเอียดพอ และไม่มีทุนในการประกอบการ จากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า สถานภาพในกลุ่มของแม่บ้านเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตร ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรและการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นของแม่บ้านเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการรับชมรายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตร

วรรณิ์ สมุทรวานิช (2541) ได้ทำการศึกษาสิ่งพิมพ์ในการถ่ายทอดความรู้ทางเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์กสิกรและนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน เพื่อศึกษาการใช้นิตยสารวัตถุประสงค์การใช้ เนื้อหาความรู้ และรูปแบบนิตยสารการเกษตรตามความต้องการของสมาชิกหนังสือพิมพ์กสิกร และนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในและนำไปต่างจังหวัด มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์กสิกรและนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน อยู่ในช่วง 1-5 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เคยอ่านนิตยสารทั้ง 2 เล่ม สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จะสูงกว่าภาคบังคับ อาชีพหลักส่วนใหญ่คือรับราชการ สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ ในท้องถิ่น ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่อ่านหนังสือทุกฉบับ ความถี่ในการอ่านนั้น นานๆ อ่านครั้ง วัตถุประสงค์หลักในการใช้ คือ อ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้และนำไปใช้ปฏิบัติจริง ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ต้องการให้นิตยสารมีเนื้อหาความรู้ทางเทคโนโลยีการด้านพืชมากที่สุด โดยระบุว่า ควรมีพืชใหม่ๆ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สำหรับความเหมาะสมของรูปแบบนิตยสารที่มีอยู่สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า ประเภทและขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสมมากที่สุด แต่ควรปรับปรุงในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ควรมีการเพิ่มภาพสีให้มากขึ้น ภาพประกอบที่มีความชัดเจน หัวไม่กลับ การให้รายละเอียดควรชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยเฉพาะเรื่องของศัพท์ทางวิชาการ ควรมีคำบรรยายได้ภาพและเนื้อหาที่ชัดเจนไม่สั้นหรือยาวเกินไป ควรมีการเสริมภาพการ์ตูนภายในเล่ม เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและไม่เครียดกับการอ่าน

วิรมลล์ ละอองศิริวงศ์ (2541) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายและพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็ก เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุงาน แผนกงาน และประสบ การณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย) ที่มีผลต่อการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายและพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็กและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายและพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็ก โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 208 คน ซึ่งเป็นพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็กแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุงาน แผนกงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย) ไม่สามารถร่วมกันอธิบายการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่สามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิเคราะห์ห้ถดถอยพหุคูณ และการรับรู้สภาพการทำงานที่เป็นอันตรายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตแผ่นเหล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ( $r = .29$ )

สรศักดิ์ แก้วเกื้อ (2542) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีต่อรูปแบบวารสารข่าวสารการชนธณี เพื่อศึกษารูปแบบวารสารตามความคิดเห็น ความต้องการของผู้อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ บุคลากรกรมทรัพยากรชนธณี และสมาชิกวารสารข่าวสารการชนธณี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน การศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี ส่วนใหญ่อ่านวารสารบ้างบางฉบับ และต้องการให้วารสารดำเนินการผลิตต่อไป บทความที่ต้องการคือ บทความประเภทนโยบายกรมทรัพยากรชนธณี บทความวิชาการ บทความสำหรับผู้อ่านทั่วไป บทความกฎหมาย ข่าว-กิจกรรม ผู้อ่านมีความคิดเห็นว่าบทความวิชาการมีมาก และคิดว่าบทความประเภทนโยบายกรมทรัพยากรชนธณี บทความกฎหมาย ข่าว-กิจกรรม และบทความสำหรับผู้อ่านทั่วไปมีน้อย สำหรับรูปเล่มที่ผู้อ่านต้องการควรมีขนาด 8 1/2 x 11 1/2 นิ้ว ปกเป็นกระดาษอบมัน เนื้อหาผู้พิมพ์ด้วยกระดาษอาร์ต เย็บเล่มแบบไสสันทากาว ภาพปกและภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา ภาพปกขนาดเต็มหนึ่งหน้า ภาพประกอบเป็นภาพถ่ายธรรมชาติ ภาพอยู่ด้านบน ตัวอักษรอยู่ล่าง อักษรบรรยายภาพขนาด 16 พอยท์ อักษรหัวเรื่องเป็นทั้งแบบธรรมดาและประดิษฐ์ขนาดอักษรหัวเรื่อง 36 พอยท์ แบบอักษรเนื้อเรื่อง Angsana UPC และ Cordia UPC ขนาด 16 พอยท์ อักษร

ตัวหนาใช้นั้นตัวอักษร แบ่งการพิมพ์เป็น 2 คอลัมน์ เว้นที่ว่างแบ่งระหว่างคอลัมน์ ระหว่างย่อหน้า เว้นบรรทัด เว้นขอบหน้าพิมพ์ขอบบนเท่ากับขอบล่าง ขอบในมากกว่าขอบนอก

แวรวรัตน์ ชำนาญภักดี (2543) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสาร เพื่อศึกษาระดับการศึกษาการรับรู้ความสามารถตนเองด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรม เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถตนเองด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรมที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ศึกษาอำนาจพยากรณ์การรับรู้ความสามารถตนเองด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรม และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสาร โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน ผลการวิจัยพบว่า วิทยากรฝึกอบรมมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสารในระดับปานกลาง และวิทยากรฝึกอบรมที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นวิทยากรภายนอก ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิทยากรฝึกอบรมที่มีระยะเวลาการเป็นวิทยากรฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรม ต่างกัน มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเป็นวิทยากรภายนอกและหลักสูตรการฝึกอบรม ไม่มีอำนาจการพยากรณ์การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความเชื่อในสาเหตุของผลการสื่อสาร การตั้งเป้าหมายในการสื่อสาร และการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอบรมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และระดับความวิตกกังวล ไม่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถด้านการสื่อสารของวิทยากรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัฐภูมิ พรหมเมศร์ (2543) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีผลต่อระบบสารสนเทศการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศการเกษตรในอนาคต กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียมในอำเภอเชียงดาวจำนวน 158 คน ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46.1 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มากที่สุด มีรายได้เฉลี่ย 63,638 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ในด้านการได้รับและใช้งานสาขาของระบบสารสนเทศการเกษตรได้รับทางสาขาพืช แหล่งของระบบสารสนเทศการเกษตรที่ได้รับและใช้งานมาจากเพื่อนบ้าน เอกสารเผยแพร่เป็นสื่อที่ที่เกษตรกรต้องการได้รับและใช้งานจากระบบสารสนเทศการเกษตร ในขณะที่การ

ได้รับและการใช้งานสื่อที่เผยแพร่ระบบสารสนเทศการเกษตรในปัจจุบันมาจากโทรทัศน์ เกษตรกร มีปัญหาด้านสื่อที่ต้องการจากระบบสารสนเทศการเกษตรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.6 ปัญหาด้าน แหล่งของระบบสารสนเทศการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 27.1 ปัญหาด้านสาขาของระบบสารสนเทศ การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 58.9 และปัญหาด้านสื่อที่เผยแพร่ระบบสารสนเทศการเกษตร ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ผลจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มี ต่อการได้รับข้อมูลข่าวสารและการใช้งานข้อมูลข่าวสารจากระบบสารสนเทศการเกษตรสาขา สถาบันเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณิศา มิมีนทร์ (2545) ได้ทำการศึกษาการสื่อสารทางการตลาดและการรับรู้ข่าวสารของ พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์เกี่ยวกับบัตร SCB Easy Card ที่มี SCB Club เพื่อศึกษาแผนการ สื่อสารการตลาด SCB Easy Card ที่มี SCB Club ของธนาคาร และการรับรู้ข่าวสาร และความรู้ ความเข้าใจของพนักงานธนาคารเกี่ยวกับบัตรเนื่องจากพนักงานธนาคารเป็นกลุ่มลูกค้าผู้ถือบัตร ของธนาคารเช่นกัน ผลการศึกษาแผนการสื่อสารการตลาดพบว่า มีการกำหนดกลุ่มรับรู้ข่าวสาร เป้าหมายชัดเจน แต่ไม่มีการศึกษา วิเคราะห์ระดับประสบการณ์ของผู้รับจึงขาดกรอบแห่งการ อ้างอิงในการสร้างเนื้อหาข่าวสาร วัตถุประสงค์ของการสื่อสารไม่สอดคล้องกับกระบวนการ ตอบสนองในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยมุ่งไปที่การทำให้ผู้รับข่าวสารเกิดการตัดสินใจ สมัครงบัตร มากกว่าการสร้างการรับรู้ และความรู้ ความเข้าใจ โดยเนื้อหาข่าวสารที่สื่อผ่านช่องทาง ที่เข้าถึงผู้รับในวงกว้างเน้นไปที่รายการส่งเสริมการขายเป็นหลัก มีการเลือกใช้ช่องทางข่าวสารที่ สื่อสารถึงกลุ่มผู้รับที่ต้องการได้ แต่ไม่ได้ดำเนินการสื่อสารทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง ผล การศึกษาการรับรู้ข่าวสาร และความรู้ ความเข้าใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสาร ระดับ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และความรู้ ความเข้าใจในคุณสมบัติของ SCB Club น้อยกว่า SCB Easy Card ถึงแม้ว่าจะรับรู้ข่าวสารจากสื่อเดียวกันเนื่องจากผู้รับข่าวสารจากสื่อเดียวกันเนื่องจากผู้รับ ข่าวสารมีประสบการณ์เกี่ยวกับ SCB Easy Card มากกว่า SCB Club และสื่อที่ใช้ไม่สามารถทำให้ ผู้รับมีความรู้ ความเข้าใจในคุณสมบัติของบัตรที่มีความซับซ้อนได้

แพรวภัทรา เขียวชะอุ่ม (2546) ได้ทำการศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ การมีส่วนร่วม ร่วมกับทัศนคติต่อโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ จังหวัด นครนายก เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ การมีส่วนร่วมร่วมกับทัศนคติต่อโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการเปิดรับข่าวสาร กับทัศนคติต่อโครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การมีส่วนร่วมร่วมกับทัศนคติต่อ

โครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” และศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานในโครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” โดยศึกษากับกลุ่มสมาชิกกลุ่มอาชีพตัวอย่างจำนวน 165 คน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพมีทัศนคติต่อโครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” อยู่ในระดับดี มีการเปิดรับข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ที่อยู่ในระดับดี และการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง และไม่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกกลุ่มอาชีพที่มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการ “ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ” แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จุฬาลักษณ์ สิงห์กลางพล (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับกลุ่มประชาชนตัวอย่างจำนวน 1,100 คน ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยชีวสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ ปัจจัยจิตลักษณะ ได้แก่ ทัศนคติต่อเทคโนโลยีทางการแพทย์ ความเชื่ออำนาจในคนเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการแพทย์ การมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสุขภาพและความเพียงพอของอุปกรณ์การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปรที่มีอำนาจมากที่สุด คือ ความเพียงพอของอุปกรณ์การรับรู้ข่าวสารและตัวแปรรวมทำนาย ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสุขภาพและตัวแปรทัศนคติต่อเทคโนโลยีทางการแพทย์ ซึ่งสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ของประชาชนได้ร้อยละ 47.50

## ตัวแปรที่ทำการศึกษา

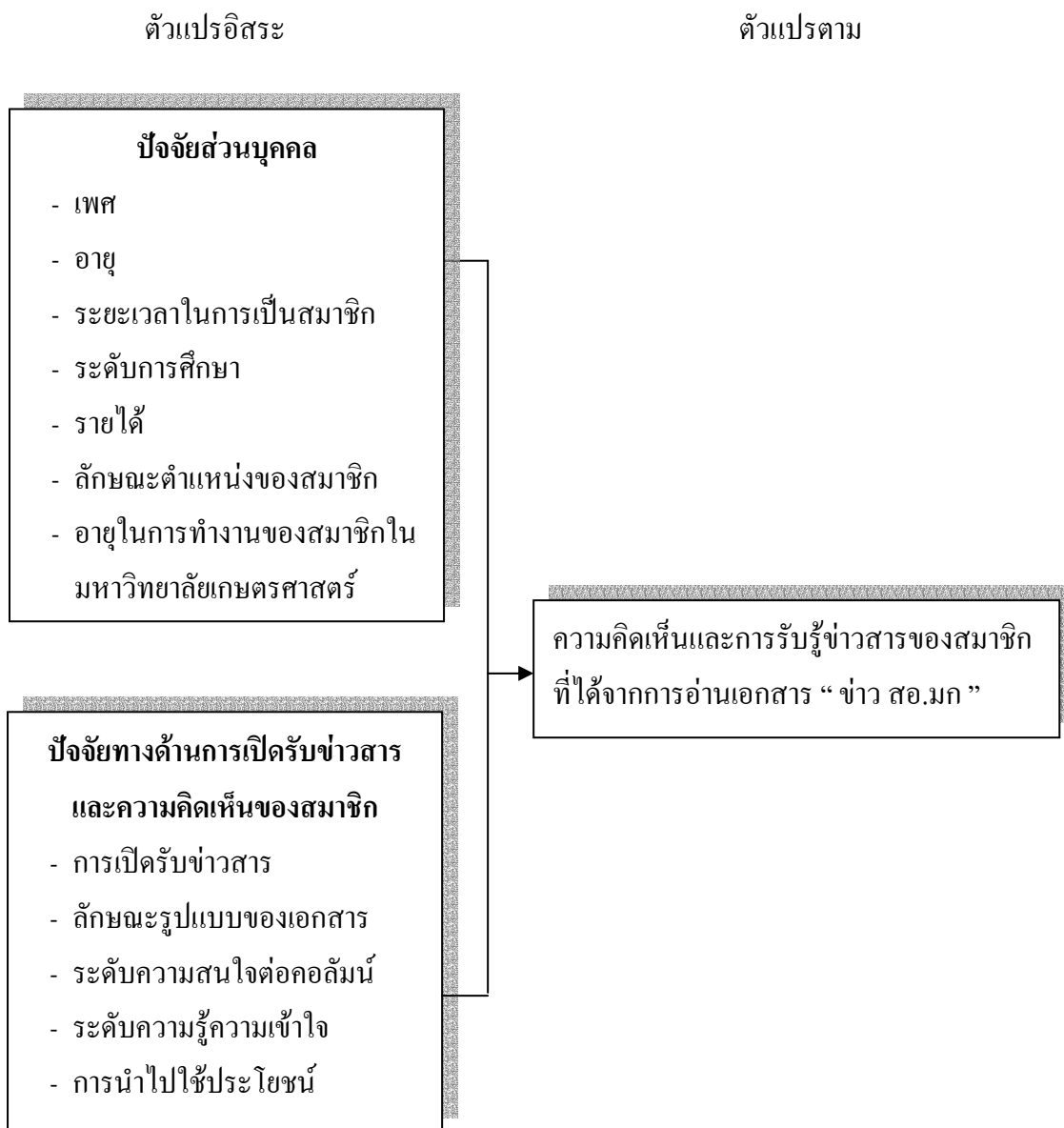
ตัวแปรอิสระ ( Independent Variables ) ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 อายุ
  - 1.3 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก
  - 1.4 ระดับการศึกษา
  - 1.5 รายได้
  - 1.6 ลักษณะตำแหน่งของสมาชิก
  - 1.7 อายุในการทำงานของสมาชิกในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
  
2. ปัจจัยทางด้านการเปิดรับข่าวสารและความคิดเห็นของสมาชิก
  
3. ปัจจัยทางด้านการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกจากเอกสาร “ข่าว สอ.มก.”
  - 1.1 ด้านความคิดเห็นที่มีต่อลักษณะรูปแบบ
  - 1.2 ด้านความสนใจต่อคอลัมน์
  - 1.3 ด้านความรู้ความเข้าใจ
  - 1.4 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์
  - 1.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตัวแปรตาม ( Dependent Variables ) ได้แก่

1. ความคิดเห็นและการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกที่ได้จากอ่านเอกสาร “ข่าวสอ.มก.”

## กรอบแนวคิดในการศึกษา



ภาพที่ 3 กรอบในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกที่ได้จากเอกสาร “ข่าว สอ.มก.”

## สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางการเปิดรับข่าวสารและความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด มีความสัมพันธ์แตกต่างกับการรับรู้ข่าวสารของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัดจากเอกสาร“ข่าว สอ.มก.”